

Werk

Titel: D. Jo. Frid. Blumenbachii Institutiones Physiologicae.

Autor: Blumenbach, Johann Friedrich

Verlag: Dieterich

Ort: Gottingae

Jahr: 1821

Kollektion: Blumenbachiana

Werk Id: PPN659038048

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PID=PPN659038048> | LOG_0043

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=659038048>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain these Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

SECTIO XXXVII.

DE

FUNCTIONE GENITALI
SEXUS SEQUIORIS IN UNIVERSUM.

§. 539.

Virilia uti ad dandum, ita muliebria ad recipiendum a natura apta et in universum maxime ab invicem diversa sunt. Quibusdam tamen in partibus utriusque generis organa perquam similem monstrant fabricationem. Ita sub pube in commissura labiorum superiore latens *clitoris* non una in re cum virili membro convenit, nisi quod ab urethra seiuncta ideoque imperforata, et in rite formatis perexigua sit. Subinde enim et in adultis eiusmodi abnormem proportionem ferverasse memoriae proditum est, qua embryonum femineorum clitoridem conspicuam diximus (§. 492.), quale obscenum

vitium interdum fabulosis Hermaphroditis originem praeuisse probabile videtur *). Similiter ceterum ea particula cavernosis constat corporibus et erectioni apta est, et praeputio tegitur, et smegma praebet Littriano (§. 525.) haud ab simile **).

§. 540.

A clitoride descendunt *nymphae*, itidem subinde enormi magnitudine aber-

*) v. HALLER in *Commentar. soc. scient. Gotting.* Vol. I. pag. 12 sqq.

et ex recentioribus D. CLARKE apud EVER. HOME in *Philosoph. Transact.* a. 1799. p. 163.

**) Idemque smegma cum calidis in regionibus facile simili ac apud viros congestioni et irritanti acrimoniae obnoxium fit, simili quoque puellarum circumcisioni ansam praebet, pluribus Africae Asiaeque calidioris gentibus sollemni. Iconem pudendorum circumcisae eiusmodi puellae Arabicae 18 annorum, ad vivum factam, rarissima opportunitate feliciter usus ex orientali itinere retulit CARST. NIEBUHR. v. EJUSD. *Beschreib. von Arabien* p. 77 sq.

et OSIANDRI *Denkwürdigkeiten für die Heilkunde* etc. vol. II. tab. VI. fig. 1.

rantes *), [qui excessus etiam fabulosae
famae occasionem dedit **);] aequae ac
clitoris summa sensilitate gaudentes;
urinae emissae radium quodammodo di-
rigere videntur, cum *urethrae*, in hoc
sexu brevissimae, *ostium* [subinde pliculis
papillofis quasi ciliatum ***)] in fundo
earum delitescat.

*) Quid quod et numero ludere aliquando visae
sunt. — cf. NEUBAUER *de triplici nympharum
ordine*. Jenae. 1774. 4.

**) De singulari nempe Hottentottarum cu-
tanéo ventrali; id vero pridem ad nymphas
enormes pendulas retulit medicus autopta
WILH. TEN RHYNE *de promontorio b. spei*
pag. 33.

Pluribus de eo egi l. *de generis hum. va-
rietate nativa* pag. 242. ed 3.

Simile quid de Kamtschadalicis fe-
minis refert SIELLER *Beschreib. v. d. Lande
Kamtschatka* pag. 300.

***)) Elegantissimis eiusmodi ciliis cutaneis obfi-
tum hoc ostium urethrae video in memora-
bili specimine genitalium vetulae octoginta
et quod excurrit annorum, tam hymene in-
temerato, quam reliquarum partium obsce-
narum perfectissima et quasi elaboratissima
efformatione conspicuarum, quae in supelle-
ctili anatomica seruo, et quantum iconem de-
dit coniunctiss. collega OSIANDER l. c. tab. V.

§. 541.

Osio huic subiectum est ipsius *vaginae orificium*, varii ordinis cryptis cinctum, quo v. c. lacunae urethericae Graafii *), et orificia prostaticarum inapte sic dictarum Casp. Bartholini **) etc. pertinent, quorum mucos unguinoso obscenae istae partes illinuntur ***).

§. 542.

Ipse vero vaginae aditus praetensum sibi habet *hymen* †): membranam plerumque annularis formae, nulli quod sciam, praeter humanum genus alii ani-

*) v. Jo. JAC. HUBERI icones uteri, inter Hallerianas fasc. I. tab. II. fig. 1. g.

**) Ibid. fig. 1. b. b. — fig. 5. d.

***) Huc quoque referenda foramina duo a Jo. DRYANDRO in extremo vulvae viventium mulierum saepissimae visa. v. NIC. MASSAE *epist. medicinal.* T. I. pag. 123. b.

†) Jo. GUIL. TOLBERG *de varietate hymenium.* Halae 1791. 4.

OSIANDER l. c. tab. I-VII.

mantium generi eadem forma eodemque situ concessam *).

Destructi hymenis lacinae sensim in *carunculas myrtiformes*, incerti numeri; abeunt, quae temeratae virginittatis signa certissima praebent.

§. 543.

Dehinc *vagina*, urinariam inter vesicam et intestinum rectum ascendit, ex parenchymate celluloso copiose vasculoso constipata; infra musculo *constrictore cunni* **) cincta; interius vero mollissima tunica vestita; quae binis elegantibus *rugarum* ***) *columnis*, antica scilicet et posteriore †), distincta est, et ex ipsis

*) *Handbuch der vergleich. Anat.* pag. 472.

de quodammodo analogis in corpore brutorum quorundam femineo partibus v. cl. DUVERNOX in *Mém. présentés etc.* cl. phys. T. II. pag. 89.

**) EUSTACHII tab. XIV. fig. 1. X. X.

SANTORINI tab. posth. XVII. I. I.

***) HUBER de *vaginae uteri structura rugosa, nec non de hymene.* Gotting. 1742. 4.

†) vide HALLERI *icones anat.* fasc. II. tab. VI. fig. 1. 2.

hisce rugis mucum plorat cavum eius illinentem.

§. 544.

Supremo vero vaginae ambitui insidet denique uterus, a ligamentis latis utrinque suspensus haerens.

Cylindrica eius cervix *) quam vagina quasi amplectitur, angusto canali perforatur, qui simili ac vagina rugoso apparatu, arbore nempe sic dicta vitae distinguitur, et cuius utraque extrema orificia maxime vero superius s. internum tenaci plerumque mucō obsita sunt.

§. 545.

Substantia utero plane singularis, ex parenchymate proprio perdenso et compacto **), ingenti vasorum sanguifero-

*) ROEDERER *icones uteri humani* tab. VII. fig. 2. 3. 4.

**) JO. GOTTER. WEISSE (praef. G. RUD. BOEHMER) *de structura uteri non musculoſa, ſed celluloſo vaſculoſa*. Viteſb. 1784. 4.

J. G. WALTER *was iſt Geburtshülfe*. Berol. 1808. 8. pag. 54.

rum copia, miris anfractibus serpentinis decurrentium *), pertexto, quorum venae valvulis destituuntur. Porro etiam in externa superficie tum vasorum lymphaticorum **) tum nervorum apparatu ***) , instructus est; quorum ope mirandum illum cum plerisque corporis partibus consensum alit.

§. 546.

Exterius tegitur uterus peritonaeo, interna vero eius exigua cavitas et maxime quidem in fundo, molli et tenerime spongiosa obvestitur membrana, quam alii †) vasis decoloribus (§. 92.), alii ††) venis lymphaticis absorbentibus constare asserunt.

*) ID. *de morbis peritonaei* tab. I. II.

**) MASCAGNI tab. XIV.

***) WALTER *tab. nervor. thorac. et abdom.* tab. I.

JO. FR. OSIANDER *commentatio, praemio Regio ornata, qua edisseritur uterum nervos habere.* Goett. 1808. 4.

†) FERREIN in *Mém. de l'ac. des sc. de Paris* a. 1741. pag. 375.

††) MASCAGNI l. c. pag. 4.

§. 547.

Musculosam quod attinet texturam utero a nonnullis tributam *) ab aliis vero negatam **), id saltem monere liceat, mihi quidem in omnibus quotquot hactenus curatius indagavi uteris humanis, gravidis aequae ac non gravidis (et quidem utriusque generis uteros non in praeparatis tantum sed et in recentissimis funeribus explorandi occasio fuit), nihilum reperisse quod pro genuinis muscularibus fibris agnoscere licuisset: assertoribus vero muscularis uteri humani texturae fatendum esse, fibras quas in eo

---

*) cf. v. c. SUE in *Mém. présentés* Vol. V.

L. CALZA in *Atti dell' Acad. di Padova*
T. I. II.

**) v. post magnum MALPIGHIIUM, WALTER in *Betracht. über die Geburtstheile des weiblichen Geschl.* pag. 25 sq.

CHR. H. RIBKE *über die Structur der Gebärmutter.* Berl. 1793. 8.

inprimis vero J. F. LOBSTEIN in *Magasin encyclopédique, redigé par MILLIN* vol. XLIX. 1803. T. I. pag. 357 sq.

pro muscularibus habeant, certe ab omnibus aliis in universo humano corpore, qualitatibus suis mirum quantum abhorrere; maxime cum et ipsi de *nervis* substantiae uterinae adhuc ambigant, sine quibus tamen nullum genuinum musculum concipere licet (§. 302.). Indies e contrario magis magisque mihi persuadetur, veram irritabilitatem utero nullam esse (§. 301.): sed vitam, si cui alii corporis parti, propriam (§. 42.) tam peculiaribus plane uteri motibus et functionibus respondentem, quas a nulla earum virium vitalium quae partibus similaribus communes sunt (§. 39-41.), derivare licet: et quae veteribus pridem medicis et philosophis adeo singulares et propriae visae sunt, ut uterum inde animal in animanti contentum vulgo appellarent *).

---

*) Pluribus de his egi programmate *de vi vitali sanguini deneganda* etc. Gotting. 1794. 4. pag. 15 sq.

§. 548.

Ex lacunaris s. fundi uterini angulis emergunt utrinque *tubae Fallopianae* *), angusti et tortuosi canaliculi, in suprema ligamentorum latorum duplicatura decurrentes, textura sua isti vaginae similes, nisi quod interius rugis destitutae mollissima et tenerrima spongiosa carne vestiuntur.

§. 549.

Extremum earum osium abdominale, praeterquam quod osio uterino amplius est, singularis plane et elegantis fabricae *fimbriis* laciniatis et quasi digitatis cingitur, quarum in conceptionis negotio partes non infimae esse videntur, quippe quae venereo oeliro aequae ac tubae ipsae turgentes subiecta sibi ovaria amplecti videntur.

§. 550.

Ipsa vero *ovaria* s. ut ante *Stenonis* tempora **) audiebant testes muliebres,

*) FALLOPII *observ. anat.* p. 197.

**) STENONIS enim primus mulierum testes ovario analogos dixit a. 1667. v. EJUSD. *elementor. myologiae specimen* pag. 117 199.

praeter tenax et fere tendineum involu-
crum densa constant et arcte contexta
tela cellulosa, cui in quovis ovario in-
haerent plus minus circ. 15 ovula sic
dicta Graafiana, vesiculae scil. s. po-
tius guttae feri flavescantis albuminosi,
quod ut genuinum ovorum albumen, si
recens ovarium ferventi immersum fue-
rit, cogitur.

§. 551.

Et huiusmodi quidem albuminosa
gutta princeps humor esse videtur, quem
mulier ad conceptum confert, siquidem
verosimile est, per adultae aetatis decur-
sum sensim sensimque aliam harum gut-
tularum post aliam ita ad maturitatem
suam pervenire, ut involucrium, quo
ovarium cingi vidimus, penetret quasi,
donec tandem aliquando id ipsum invo-
lucrum rumpere et a tubae ostio abdomi-
nali excipi possit.

§. 552.

At enimvero praeter hancce ex ova-
rio profilientem albuminosam guttulam

alium quoque liquorem, quem veteres satis abusive quidem *feminei seminis* nomine designabant sub venereo oestro fundi constat, de cuius tamen indole et fontibus et universitate non magis adhuc certi quid statuere licet ac de fine et usibus eius *).

---

*) cf. pluribus de problematico adhuc hocce humore *CARPUS in Mundinum* pag. CXCVIII. sqq. et CCCVIII.

HARVEY de generat. animal. pag. 95.

DE GRAAF de mulierum organis pag. 194.
